

fatsoenlijke manier met de eigen werknemers te communiceren. Ik heb het gevoel dat dat niet altijd optimaal is gebeurd. Dat is zeer te betreuren. Het is heel raar dat er voor mensen nog steeds onduidelikheden zijn. Dat is een onderwerp waarover ik in het gesprek dat ik hoop te voeren, opmerkingen zal maken. Daarvan kan men uitgaan. Ik pleeg nogal duidelijk te zijn.

De heer De Wit herinnerde aan het instellen van een werkgroep in verband met de gang van zaken bij KPN. Ik weet niet of het bij Wärtsilä tot sluiting komt. Voorzover mijn informatie strekt, speelt die mogelijkheid over een jaar. Ik vind zeker dat wat wij KPN hebben aangeboden, wij hier ook moeten aanbieden. Het zou bizar zijn wel iets te doen bij een oud staatsbedrijf en niet bij een normaal ander bedrijf. Dit geldt vooral omdat bij dit bedrijf de werkgelegenheidsconsequenties zeer groot zijn. Het gaat niet alleen om Wärtsilä zelf, maar ook om de toeleveranciers. Ik heb al even contact gehad met de collega van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Hij is eveneens graag bereid hier de formule te hanteren die wij ook bij KPN hebben toegepast. Ik hoop dat het nog niet nodig zal blijken te zijn, al was het maar omdat ik de indruk heb dat het een heel moderne fabriek is. Het moet wel duidelijk zijn dat ik er niet over ga. Als men het bedrijf toch wil sluiten, kan ik dat niet tegenhouden. Dat is het lastige ervan. Ik heb geen instrumenten om dat te verbieden. Ik kan natuurlijk wel melden wat de consequenties daarvan kunnen zijn.

Dergelijke steun mag niet en moet aangepakt worden. Als ik er ook maar iets van ruik, zal ik dat graag melden bij de Europese Commissie, want dan is er sprake van valse concurrentie. Dat betekent dat men ongeoorloofd staatssteun verleent. Wat wij niet mogen verlenen, mag in elk geval ook een Italiaan niet verlenen. Laten wij het daarover eens zijn. Ook dit bedrijf hoort een eerlijke kans te krijgen.

In de richting van de heer Van Dijke zeg ik nog dat ik niet geheel tevreden was, to put it mildly, over de manier waarop het tot mij is gekomen.

Kortom, ik denk dat er alle reden is om dat gesprek aan te gaan. Natuurlijk zal ik daarin een poging doen om de concerndirectie ervan te overtuigen dat Nederland een prima

plek is en dat het heel verstandig is om hier te blijven. Ik kan u niet garanderen dat de uitkomst van dat gesprek altijd positief zal zijn. Uiteindelijk beslist de concerndirectie van Wärtsilä, maar dan moet men ook goed weten wat de consequenties van dat besluit zijn.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, het VAO kansspelbeleid van de agenda af te voeren.

Ik stel voor, donderdag a.s. te stemmen over het wetsvoorstel Enkele wijzigingen in wetten op het terrein van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Verzamelwet SZW-wetten 2001) (27897).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan mevrouw Ross-van Dorp.

Mevrouw **Ross-van Dorp** (CDA): Voorzitter. Ik kan helaas mijn mondelinge vragen van vandaag niet stellen. Minister Borst heeft toegezegd ons een reactie te zullen sturen op het evaluatierapport over de Wet op de organdonatie. Ik hoop dat zij ons in die brief kan vertellen hoe zij vrijdag op de gedachte is gekomen om zich persoonlijk voorstandster te verklaren van het geenbezwaarsysteem in de Wet op de organdonatie, of dit een kabinetsstandpunt is dan wel haar persoonlijke uiting was, of zij voornemens is om ons nog in deze periode een voorstel van wet te doen toekomen dat daarop aansluit en of het evaluatierapport de reden is geweest dat zij tot die conclusie is gekomen. Ik zou dat graag in die brief opgenomen zien.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Dittrich.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter. De jury van de Taalunie heeft Gerard

Reve de Prijs der Nederlandse Letteren 2001 toegekend. Die prijs zou worden uitgereikt door de Belgische koning, maar op voorpraak van de Vlaamse minister heeft de koning de uitreiking geweigerd. De reden daarvoor is dat de partner van Gerard Reve wordt verdacht van een strafbaar feit. Mijn fractie vindt dat het gedrag van de partner helemaal los moet worden gezien van de uitreiking van die prijs. Gisteren en eergisteren heeft onze staatssecretaris voor Cultuur in de media op deze kwestie gereageerd. Hij heeft de gang van zaken betreurd en een bemiddelingspoging ondernomen, maar dat mocht niet meer baten. De Vlaamse minister blijft bij zijn weigering en ook Gerard Reve wil nu de uitreiking niet meer bijwonen.

Ik wil graag via u het verzoek aan de staatssecretaris doen om over deze kwestie een brief te sturen aan de Kamer, waarin hij zijn visie geeft op de reden van weigering van de uitreiking, aangeeft wat hij precies de afgelopen weken heeft gedaan als lid van het beleidsbepalende orgaan van de Taalunie om tot een aanvaardbaar compromis te komen en ingaat op het artikel in de NRC van gisteren waarin Bert Vanheste, het jurylid van de Prijs der Nederlandse Letteren, pleit voor een uitreiking door de politiek verantwoordelijke en niet meer door de koning of de koningin. Ik zou graag zien dat deze brief vóór maandag 3 december bij de Kamer aanwezig is, omdat wij 's avonds het debat over het cultuurbeleid hebben met de staatssecretaris.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. De SGP-fractie heeft geen behoefte aan deze brief, noch aan de gevraagde informatie. Ik verklaar graag waarom, dus ik ontraad u het verzoek van de heer Dittrich namens de Kamer door te geleiden. Het is een kwestie die in het Belgische parlement spelen kan, maar wij hoeven hier toch geen oordeel te geven, direct of indirect, over een afweging van de wettige regering van ons buurland? Ik ontken niet dat onze staatssecretaris pogingen heeft gedaan om de regering van ons buurland tot andere inzichten te brengen, maar daar kan het wat ons betreft bij blijven.

De heer **Dittrich** (D66): Het is een Nederlands-Vlaamse prijs en het is onze Nederlandse staatssecretaris

Voorzitter

voor Cultuur die pogingen heeft gedaan om het in goede banen te leiden. Daar heeft hij ook allerlei verklaringen over afgelegd. Wij willen daarover het debat met hem aangaan op 3 december. Daarvoor hebben wij inzicht nodig in wat zich precies heeft afgespeeld. De staatssecretaris is ook lid van het beleidsbepalend orgaan van de Taalunie. Het gaat om een gezamenlijke onderneming. De prijs is een gezamenlijke prijs. Er is alle reden om daar met staatssecretaris Van der Ploeg over te discussiëren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, gezien de argumenten van de heer Dittrich zou ik de Kamer toch willen voorstellen om dit gedeelte van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Daar verzet de SGP-fractie zich niet tegen, omdat in dat stenogram ook mijn inbreng staat.

De **voorzitter**: Ik had al zo'n vermoeden. Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Vos.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter. Vorige week heeft de staatssecretaris voor Natuurbeheer, mevrouw Faber, op grond van de Natuurbeschermingswet een ontheffing verleend voor de aanleg van het gedeelte van de rijksweg 73-zuid in de gemeente Swalmen. Deze ontheffing impliceert ontheffing voor de aanleg van de gehele A73-zuid op de oostoever van de Maas. Op grond van de Natuurbeschermingswet en de Europese Habitatrichtlijn is het verboden om beschermde planten en dieren te verstoren, maar het is mogelijk hierop een uitzondering te maken als er redenen zijn van groot openbaar belang en als blijkt dat er geen bevredigend alternatief is. De staatssecretaris is blijkbaar van mening dat beide uitzonderingsgronden voor dit geval geldig zijn.

Mijn fractie hoort van haar middels een brief graag op welke gronden zij van mening is dat sprake is van een groot openbaar belang en,

met name, dat er geen bevredigend alternatief is. Eerder heeft het paarse kabinet namelijk zelf dat bevredigende alternatief voorgesteld, te weten aanleg van de weg op de westoever van de Maas. Ook hoor ik graag van de staatssecretaris welk oordeel zij verwacht van de Europese Commissie als het gaat om de toepassing van de Europese Habitatrichtlijn. Ten slotte zou ik van haar willen horen hoe zij de natuurcompensatie denkt vorm te geven. Ik ontvang deze brief graag met spoed, zodat wij mogelijk deze week of volgende week bij de behandeling van de begroting van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij verder op dit onderwerp kunnen ingaan.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Smits.

Mevrouw **Smits** (PvdA): Voorzitter. Mijn fractie heeft gevraagd om een spoeddebat over het dreigend uitstel van de invoering van het wetsvoorstel poortwachter en aanverwante zaken. De brief die wij hebben ontvangen naar aanleiding van onze vorige vragen was werkelijk nietszeggend. Mijn fractie heeft wel gezien dat er vanmiddag een spoedprocedure plaatsvindt en ik zal daarin voorstellen om het debat nog deze week, in een algemeen overleg, te houden.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Het woord is aan mevrouw Karimi.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Mijn verzoek is om het verslag van het algemeen overleg van vorige week met minister Herfkens over een aantal landen, waaronder Burkina Faso, op de plenaire agenda te zetten, het liefst volgende week.

De **voorzitter**: Ik zal de Kamer daarover een nader voorstel doen. Het woord is aan de heer Vos.

De heer **Vos** (VVD): Voorzitter. Ik verzoek u het verslag van het algemeen overleg over de CRIEM-nota, dat plaatsvond op 15 novem-

ber, op de agenda te plaatsen. Ik laat het aan u over wanneer u dat doet.

De **voorzitter**: Moet dat per se deze week of mag het ook volgende week?

De heer **Vos** (VVD): Dat mag ook volgende week.

De **voorzitter**: Ik zal de Kamer daarover een nader voorstel doen. Het woord is aan de heer Nicolaï.

De heer **Nicolaï** (VVD): Vorige week is een verdachte aangehouden in de zaak van de moord op de Groningse prostituees. Het is iemand die al eerder voor moord was veroordeeld. Als er DNA-materiaal van deze persoon afgenomen had kunnen worden, hadden vermoedelijk enkele moorden voorkomen kunnen worden. Een voorstel om dit mogelijk te maken, hebben wij een maand geleden gedaan. Na de ontwikkelingen van vorige week en in aansluiting op Kamervragen die hierover zijn gesteld, vragen wij het kabinet nu om een notitie over het creëren van de mogelijkheid om DNA-materiaal ook af te nemen van iemand die veroordeeld is geweest. Het gaat dan zowel om ex-gedetineerden als om ex-tbs'ers. Wij willen deze notitie graag voor 1 februari a.s. ontvangen. Ik doe dit verzoek mede namens de heer Van de Camp.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Visser.

Mevrouw **Visser-van Doorn** (CDA): Gisteren publiceerde het bureau Research voor beleid de Man/vrouwbalans 1996-2000. Daaruit blijkt dat de in- en doorstroom van vrouwen in topfuncties bij de overheid en in het bedrijfsleven ernstig stagneert. Er wordt melding gemaakt van een afname van 20% dit jaar. Graag wil ik voor de behandeling van de beleidsbrief Emancipatiebeleid op 28 november een brief van de staatssecretaris van SZW ontvangen als reactie op dit rapport. Daarin moet onder andere ingegaan worden op de vraag wat

Voorzitter

volgens de staatssecretaris de mogelijke oorzaken zijn, wat de gevolgen van het onderzoek zijn voor de streefcijfers van de staatssecretaris en, het belangrijkste, wat zij eraan gaat doen.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Remak.

Mevrouw **Remak** (VVD): Voorzitter. Gisteren heeft de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, mevrouw Herfkens, in Leiden een toespraak gehouden met de titel Mijn neef woont in Nederland. In deze toespraak pleitte zij voor uitbreiding van de migratiemogelijkheden via tijdelijke arbeidscontracten in bijvoorbeeld de zorg, de transportsector en de schoonmaaksector. De VVD-fractie vraagt de minister voor Ontwikkelingssamenwerking haar plan in een brief toe te lichten en aan te geven hoe dit plan zich verhoudt tot het besluit van het kabinet om de mogelijkheden voor arbeidsmigratie niet te verruimen. Wij willen die brief graag binnen een week ontvangen.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik herinner iedereen eraan dat er vandaag geen stemmingen zijn, maar dat die er donderdag wel zijn aan het begin van de middagvergadering.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: Weisglas

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 1 november 2001 over **de evaluatie van de Koppelingswet**.

□

De heer **Middel** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. De PvdA-fractie heeft deze plenaire voortzetting gevraagd om

een tweetal moties in te dienen. Op 1 november jl. hebben wij een alleraardigst algemeen overleg gehad over de evaluatie van de koppelingswet, waarbij mijn fractie vier aspecten centraal stelde, te weten de volksgezondheidsproblematiek, de illegale werkverschaffing, een aantal juridische zaken en de huisvestingsproblematiek. Met name dat laatste punt is niet voldoende afgeconcludeerd. Het gaat hierbij om de volgens ons noodzakelijke beteugeling van illegale onderverhuur, doorverhuur en verhuur aan illegalen. Met name in de grote steden is dit een wijdverbreid verschijnsel. Mijn fractie meent dat dit veel straffer moet worden aangepakt door het kabinet dan nu het geval is, bijvoorbeeld door er een economisch delict van te maken. Je kunt je echter ook indenken dat, zoals minister Vermeend voorstelde dat illegale werkverschaffers het te weinig betaalde loon aan illegale werknemers alsnog aan deze mensen uitbetalen, illegalen die te veel huur hebben betaald het verschil terugbetaald krijgen door de illegale verhuurder c.q. huiseigenaar. Wij menen dat dit echt op korte termijn de nodige aandacht behoeft en dienen hiertoe dan ook de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de clandestiene door- en onderverhuur van woonruimte aan illegaal in ons land verblijvende vreemdelingen in met name de grote steden leidt tot zowel misbruik van menselijke noden uit financieel gewin als ondermijning van de uitvoering van het Nederlandse vreemdelingenbeleid;

overwegende dat clandestiene door- en onderverhuur nog steeds niet wordt bestempeld als een economisch delict;

verzoekt de regering, op korte termijn een plan van aanpak op te stellen waarmee clandestiene door- en onderverhuur van woonruimte aan illegaal in ons land verblijvende vreemdelingen tegen kan worden gegaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Middel en Duivesteijn. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 623 (19637).

De heer **Kamp** (VVD): Ik zou van de heer Middel graag vernemen wat precies de bedoeling is van de motie, juist waar clandestiene onderverhuur plaatsvindt zowel aan mensen met een verblijfsvergunning voor Nederland als aan mensen die illegaal in Nederland verblijven. De VVD-fractie meent dat beide verschijnselen laakbaar zijn en dat tegen beide opgetreden moet worden. Naar ik heb begrepen, is de staatssecretaris daarover ook in overleg met de vaste commissie voor VROM. Is het nu de bedoeling van deze motie om tot een aparte aanpak te komen ten aanzien van illegale onderverhuur aan illegalen?

De heer **Middel** (PvdA): Voorzitter. Ik ben blij dat de heer Kamp die vraag stelt, want dat geeft mij de gelegenheid om onze visie op dit punt nog eens duidelijk te maken. Het mes snijdt in feite aan twee kanten. Wij zijn tegen het illegaal verblijf van mensen in Nederland. Echter, zolang er anderen zijn die deze mensen woonruimte verschaffen, is het gemakkelijker voor die mensen die hier niet mogen zijn, om toch te blijven. Dat moet dus worden tegengaan. Met deze motie bestrijden wij dus de illegaliteit. Overigens moet ik eerlijk zeggen dat ik het andere aspect minstens zo zwaar vind wegen, namelijk dat de huisjesmelkers en illegale door- en onderverhuurders die hiermee grof geld verdienen daarmee de zwakste groep pakken die er is in de samenleving, namelijk degenen die hier illegaal verblijven en die zich nergens op kunnen beroepen. Het positieve van de motie is dus dat enerzijds de mensen worden aangepakt die crimineel gedrag vertonen en anderzijds degenen worden beschermd die hiervan het slachtoffer zijn, te weten de illegalen. De staatssecretaris heeft wellicht tijdens het algemeen overleg niet voldoende gelegenheid gehad om aan te geven wat zijn beleidsactiviteiten op dat punt zijn, want hij moest toen weg en had haast vanwege andere besloemingen, hetgeen allemaal heel legitiem is,